

Γράφει ο **Νίκος Ξηρουδάκης**

Πρώτη δημοσίευση: 21 Ιουλίου 2020 στην Παντιέρα

Δύο φωτογραφικά ντοκουμέντα παρουσιάζει σήμερα η **Παντιέρα**. Πρόκειται για τις τελευταίες στιγμές του δολοφονημένου αγωνιστή του προδικτατορικού φοιτητικού κινήματος και της αριστεράς **Σωτήρη Πέτρουλα**.

Ο φωτογραφικός φακός μάλιστα έχει αιχμαλωτίσει τα χτυπήματα από τα γκλομπ των αστυνομικών που κατεβαίνουν στα κεφάλια των διαδηλωτών.

Ο φίλος και σύντροφος του Σωτήρη Πέτρουλα, **Φιλοποίμην (Μάκης) Παπούλιας**, μας είχε δώσει τον Ιούλιο του 2012 μια συγκλονιστική συνέντευξη για τα γεγονότα της εποχής, για την τελευταία διαδήλωση που συμμετείχε ο Σωτήρης Πέτρουλας, τα δραματικά γεγονότα της κηδείας του αγωνιστή, το χαρακτήρα και την προσωπικότητα του Σωτήρη και πολλά άλλα. Μπορείτε να την δείτε, μαζί με σημαντικά ντοκουμέντα, εδώ: **[Σωτήρης Πέτρουλας: Συνεντεύξεις & Ντοκουμέντα για τη δολοφονία του αγωνιστή \(Βίντεο\)](#)**

Σε αυτή τη συνέντευξη ο συνομιλητής μας είχε αναφερθεί σε ένα βιβλίο που είχαν εκδώσει οι φίλοι του Σωτήρη και το οποίο περιελάμβανε κείμενα του Σωτήρη, των φίλων του, της ΠΑΝΔΗΚ, δηλαδή της Πανσπουδαστικής Δημοκρατικής Κίνησης "ΣΩΤΗΡΗΣ ΠΕΤΡΟΥΛΑΣ" που ιδρύθηκε αμέσως μετά τη δολοφονία του, τον επικήδειο που εκφώνησε ο Μάκης Παπούλιας μπροστά στο μνήμα του Σωτήρη στο Α' Νεκροταφείο καθώς και κάποιες σημαντικές φωτογραφίες. Πρόκειται για τις φωτογραφίες που είχαν τραβήξει οι ρεπόρτερ του γαλλικού περιοδικού Paris Match από το Ξενοδοχείο ΕΣΠΕΡΙΑ, από όπου υπήρχε ορατότητα προς το σημείο της δολοφονίας του Σωτήρη Πέτρουλα, στη διασταύρωση Σταδίου και Εδουάρδου Λω.

Αναζητήσαμε το βιβλίο αυτό και το εντοπίσαμε στους Φακέλους της Εταιρείας Μελέτης της Ιστορίας της Αριστερής Νεολαίας, της ΕΜΙΑΝ, στη Συλλογή Παπούλια - Βεντουράτου. Όπως βλέπουμε στη διπλανή φωτογραφία, έχει τίτλο **"Αφιέρωμα στο Σωτήρη Πέτρουλα"** και εκδόθηκε το 1965.

Πράγματι στις φωτογραφίες φαίνεται ο Σωτήρης Πέτρουλας να δέχεται χτυπήματα από τα γκλομπ των αστυνομικών και να σκύβει χτυπημένος ή προσπαθώντας να τα αποφύγει.

Μας τα εξηγεί καλύτερα στο βίντεο που ακολουθεῖο ἴδιος ο Μάκης Παπούλιας σε πρόσφατη σύντομη συνέντευξή του στην Παντιέρα.

Στο ἴδιο βίντεο διευκρινίζει πως μια ἀνάλογη φωτογραφία που κυκλοφόρησε στο διαδίκτυο, δεν απεικονίζει τον Σωτήρη πεσμένο ἀλλὰ πρόκειται για ἄλλον διαδηλωτή, κάτι που ο ἴδιος συμπεραίνει ἀπὸ τα ρούχα καὶ ἄλλες λεπτομέρειες που αναφέρει.

Τη φωτογραφία αὐτή, ντοκουμέντο οὕτως ἢ ἄλλως, εἶχε παρουσιάσει το σάιτ [XYZ Contagion](#), μαζί με ενδιαφέροντα ἄλλα στοιχεῖα.

Οφείλουμε θερμές ευχαριστίες στην **Εταιρεία Μελέτης της Ιστορίας της Αριστερής Νεολαίας (ΕΜΙΑΝ)** για την πολύτιμη βοήθεια που μας προσέφερε καθώς και για την πρόσβαση στο [Αρχείο Φιλοποίμενος \(Μάκη\) Παπούλια - Σπύρου Βεντουράτου](#).

Δείτε στη συνέχεια άλλα ντοκουμέντα από το Αρχείο της ΕΜΙΑΝ:

Ο αποχαιρετισμός της ΠΑΝΔΗΚ "Σωτήρης Πέτρουλας" όπως δημοσιεύθηκε στο βιβλίο που περιλαμβάνεται στο Αρχείο Φιλοποίμενος (Μάκη) Παπούλια - Σπύρου Βεντουράτου της ΕΜΙΑΝ:

ΠΑΝΣΠΟΥΔΑΣΤΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ

«ΣΩΤΗΡΗΣ ΠΕΤΡΟΥΛΑΣ»

ΟΡΚΟΣ ΣΤΟΝ ΗΡΩΑ ΝΕΚΡΟ ΜΑΣ

Στις 21 Ιουλίου, στις 10 το βράδυ, στο κέντρο της Αθήνας, άρχισε η τελευταία φάση της ζωής του φασισμού, των αυλόδουλων, και των προδοτών που λυμαίνονται το μόχθο του Ελληνικού λαού.

Την ώρα αυτή το ασκέρι των δυναστών σε δολοφονούσε, Σωτήρη. Βάδιζες σταθερά, με αγωνιστικό παλμό και συνέπεια στις πρώτες γραμμές του μεγάλου συλλαλητηρίου μας για να κατακτήσεις μαζί με τις άλλες χιλιάδες συμφοιτητών σου την Δημοκρατία του Ελληνικού λαού και την Ανεξαρτησία του τόπου μας. Και σε σημάδεψε το δολοφονικό χέρι του συνωμότη, που εκείνη την ώρα στο βάθος ενός μυθικού σαλονιού. Ενέπαιζε τον λαό με τις «πατρικές» προδοτικές συμβουλές του. Σε δολοφόνησαν Σωτήρη οι σκοτεινές δυνάμεις της σκλαβιάς και του δεσποτισμού. Έτσι όπως δολοφονούν οι γκάγκστερς του Τέξας και του Σικάγου.

Πίστεψαν πως θα μας έστελνες με την σιγή του θανάτου, μήνυμα ραγιαδισμού και υποταγής, μήνυμα δειλίας και συνθηκολόγησης. Πράξη εγκληματική και φρικαλέα διέπραξαν οι δολοφόνοι.

Γιατί Σωτήρη ήσουν νέος γεμάτος οράματα και πόθους, γιατί Σωτήρη ήσουν ανεκτίμητος θησαυρός και καμάρι της μάνας και του πατέρα σου, γιατί Σωτήρη μας έδινες την ζεστασιά της αγάπης και της φιλίας σου. Σου στέρησαν τη ζωή, και μας στέρησαν το γενναίο συναγωνιστή μας και τον καλό μας φίλο.

Και συ με τον ηρωικό θάνατό σου δεν σίγησες, μας έστειλες το μήνυμα της μεγάλης νίκης. Εσύ μας έδειξες πως όταν οι προδότες δολοφονούν για να πνίξουν την θέληση ενός λαού που αποφάσισε να γίνει κυρίαρχος του εαυτού του και να συντρίψει τα δεσμά της υποταγής και του φασισμού, τότε είναι η αρχή του τέλους τους και τότε πρέπει να πιστεύουμε πως όσο και αν είναι δύσκολος ο δρόμος, ο Δημοκράτης λαός θα θριαμβεύσει. Αιώνια τιμή και δόξα σου αποδίδει ο Ελληνικός λαός για το νικηφόρο εγερτήριο σάλπισμά σου.

Σωτήρη δεν πέθανες, ζεις. Κοίτα τις χιλιάδες τους συμφοιτητές σου πώς σε κλείσανε βαθιά μέσα στην καρδιά τους, πώς έχουνε την ίδια αποφασιστικότητα, την ίδια συνέπεια, το ίδιο θάρρος με σένα. Σωτήρη, δεν πέθανες, ζεις. Κοίτα πόσες χιλιάδες ήλθαν εδώ να δώσουν όρκο στην άσβεστη μνήμη σου.

Σωτήρη,

ΟΡΚΙΖΟΜΑΣΤΕ:

Να συνεχίσουμε μέχρι τέλος τον μεγάλο αγώνα της Δημοκρατίας και της ανεξαρτησίας. Δεν θα υποταχτούμε σε καμιά συνθηκολόγηση και κανέναν ανήθικο συμβιβασμό.

ΟΡΚΙΖΟΜΑΣΤΕ:

Να παλαίψουμε μέχρι τέλος για τη συντριβή των ανδρικών και των σκοτεινών δυνάμεων που τους διευθύνουν, για να επικρατήσει η θέληση του λαού, για να είναι ο λαός κυβερνήτης και όχι ταπεινός δούλος και υπήκοος.

ΟΡΚΙΖΟΜΑΣΤΕ:

Να αγωνιστούμε μέχρι τέλος στο πλευρό των αδελφών μας της Κύπρου, για να απελευθερωθεί το μεγάλο μας νησί, για να μην το ξεπουλήσουν οι διάφοροι προδότες τύπου Νόβα. Θα δώσουμε όλοι τη ζωή μας, δεν θα δώσουμε όμως ούτε σπιθαμή ελληνικής γης σε ξένους.

ΟΡΚΙΖΟΜΑΣΤΕ:

Να παλαίψουμε μέχρι τέλος για να γίνουν τα ελληνικά σχολεία και Πανεπιστήμια, τόποι επιστημονικής προόδου ελεύθερης δημοκρατικής σκέψης και όχι μέσα μεσαιωνικού σκοταδισμού και φωλιές τρομοκρατίας και ραγιαδισμού.

ΟΡΚΙΖΟΜΑΣΤΕ:

Να αγωνιστούμε μέχρι τέλος για να ανήκει η Ελλάδα στους Έλληνες, για να θριαμβεύσουν τα ιδανικά της Δημοκρατίας του λαού.

Και ο όρκος μας είναι ιερός και απαράβατος, γιατί η μνήμη σου Σωτήρη είναι ιερή και το όνομά σου κλείνει την τιμή και την αξιοπρέπεια κάθε Έλληνα φοιτητή.

Δεν θα δειλιάσουμε. Θα προχωρήσουμε. Θα συσπειρωθούμε σε μια ΠΑΝΣΠΟΥΔΑΣΤΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ, στην ΚΙΝΗΣΗ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΗ ΠΕΤΡΟΥΛΑ και υψώνοντας ψηλά το λάβαρο του αγώνα, θα συντρίψουμε τους νάνους και τους αρλεκίνους, τους ανθρώπους του φασισμού και της υποταγή. Έτσι θα δικαιώσουμε τον χαμό σου, θα εκδικηθούμε τους δολοφόνους για το στυγερό και άνανδρο έγκλημά τους.

Σωτήρη,

ΑΚΟΛΟΥΘΟΥΜΕ ΠΙΣΤΑ ΤΑ ΜΑΤΩΜΕΝΑ ΣΟΥ ΙΧΝΗ.

Για την Πανσπουδαστική Δημοκρατική Κίνηση «ΣΩΤΗΡΗΣ ΠΕΤΡΟΥΛΑΣ»

Βαρδάκης Κώστας, Μπέσσας Δημήτρης, Κρίμπαλης Δημήτρης, Παπούλιας Φιλοποίμην, Ανδριτσουλάς Δημήτρης, Κλημέντζος Αριστείδης

Ο επικήδειος που εκφώνησε με βαθιά συγκίνηση ο Μάκης Παπούλιας μπροστά στο φέρετρο του Σωτήρη Πέτρουλα. Το ντοκουμέντο προέρχεται από το βιβλίο που όπως προαναφέραμε βρίσκεται στο Αρχείο Φιλοποίμενος (Μάκη) Παπούλια στην ΕΜΙΑΝ:

Χαιρετισμός του Μάκη Παπούλια

Από τους αιώνιους φίλους του.

-Γέννημα μιας άγριας φύσης, εκεί που οι κρημνοί και τα βράχια αγκαλιάζουν τον ουρανό και τη γη φύτρωσες μέσα απ' την πέτρα Σωτήρη.

Γεννήθηκες στους πρόποδες του Ταύγετου, στο Οίτυλο της Μάνης. Ένας τόπος που φιλοξενεί μόνο

πολεμιστές και αντάρτες.

-Δεν έμεινες πολύ, η πολιτεία με τις καμινάδες και οι δρόμοι με την οχλοβοή σε προσκάλεσαν.

Οι νόμοι της ζωής σε έδεναν μια για πάντα κοντά στην κίνηση του κόσμου. Έγινες ένα κομμάτι τους. Κατάλαβες ολόσωμος τη χαρά που νοιώθει κανείς όταν δημιουργεί με τα χέρια του τη ζωή.

-Σε έθρεψε η ζωή των καταπιεσμένων και ανήμπορων, σε μεγάλωσε η πάλη για να τη φτιάξεις καλλίτερη.

-Σπούδαζες τη ζωή και τη σμίλευες. Ήσουν εργατής φοιτητής. Ήξερες πού πήγαινες, γνώριζες την κίνηση της κοινωνίας, έγινες και συ μια ομόρροπη δύναμη στην εξέλιξή της. Ευτυχούσες στην προσπάθεια να την μεταβάλεις, σκεπτόσουνα τη συλλογική προσπάθεια για την αλλαγή.

-Σωτήρη, δεν ήσουν ένα παθητικό αποτέλεσμα των καταστάσεων, δεν ήσουν ο πίθηκος που μιμείται τα καμώματα των άλλων, ήσουν ο δίκαιος κριτής που αξιολογούσες το θετικό μέσα στο αρνητικό.

Έτσι στεριώθηκες ζώντας τη ζωή του εκμεταλλευόμενου, σαν εργατής και σπουδάζοντας συγχρόνως, σαν φοιτητής.

Ήρθε λοιπόν κατόπιν η σύνθεση μέσα απ' τα ίδια τα πράγματα, ήρθες σαν ο εκφραστής των ιστορικών αναγκών που απαιτεί η κοινωνία στην εποχή μας. Έγινες ο εκφραστής της, έγινες ο μαχητής της.

-Ο θάνατός σου ήρθε να επισφραγίσει την σωστή σου θέση.

-Έπεσες σαν τη δρυ μες τη φωτιά και τα γαλάζια μάτια σου σπιθοβόλα ορθάνοιχτα μες στις ψυχές μας φέγγουν. Μας έμαθες πώς γιγαντώνονται τα ιδανικά, μας το 'δειξες: Μες στη φωτιά και στο αίμα.

-Στο φέρετρό σου ακουμπά αιμόφυρτη η ρομφαία της νιότης σου.

-Δεν σου αρμόζουν κλάματα! Δεν κλαίμε!

Το πένθος μας για σένα στην καρδιά μας.

-Ηρωα Σωτήρη,

Τα μπράτσα μας σηκώνουνε στα ουράνια τη δική σου σημαία!

Τα 23 σου χρόνια, σαν μια δέσμη απ' άνθια τα 'ριξες μπρος μας μ' απλοχεριά.

Να τα μαζέψουμε ευλαβικά σού πρέπει και τ' ανθογυάλι της καρδιάς μας να τα τρέφει αιώνια, κι αμάραντα.

Πάνω στο σώμα σου γεννιέται ένα λουλούδι, ένα λουλούδι νέο χωρίς όμοιό του, γεννήθηκε και μεγαλώνει.

-Ο θάνατός σου στεριώνει μια ζωή απέραντη.

-Έφυγες χαρούμενος, Σωτήρη, γιατί ήξερες τι άφησες πίσω σου. Δεν έμειναν 50 ή 100, άφησες χιλιάδες. Χιλιάδες είναι οι συνειδητοί δημιουργοί της ζωής, σε χιλιάδες αφήνεις το γόνο σου για να γεννηθούμε μετά από σένα.

-Δεν σ' αποχαιρετίζουμε γιατί δεν έφυγες, δεν σε φιλάμε με το φιλί του χωρισμού, αλλά με το φιλί της αντάμωσης. Είναι μια συνάντηση ο θάνατός σου, απ' αυτές που κάνουν οι ήρωες. Αντάμωσε ο θάνατός σου την εξέλιξη και την αλλαγή.

-Θέλουμε να ορκισθούμε στο θάνατό σου, αλλά εσύ δεν ήθελες όρκους, μισούσες τα σύμβολα, στέριωνες το λογισμό σου στην ουσία των γεγονότων.

-Αυτό είχες σαν αρχή, και αυτό θα πάρουμε.

-Δεν σ' αποχαιρετίζουμε, σε χαιρετίζουμε στη συνάντησή μας.

-Καλημέρα, Σωτήρη!

-Καλημέρα, Μονάκριβε!

-Καλημέρα, Σύντροφε!

Ο
ΑΜΕΡΙΚΑ
ΝΙΚΟΣ
ΙΜΠΕΡΙ
ΔΙΣΜΟΣ
ΕΙΣ ΤΗΝ
ΤΕΤΗ ΜΑΗ

ΕΥΡΩΠΑΙ
ΕΛΛΗΝΟΙ
ΕΥΡΩΠΑΙΟΙ
ΕΥΡΩΠΑΙΟΙ
ΕΥΡΩΠΑΙΟΙ
ΕΥΡΩΠΑΙΟΙ

1951

Ο ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ
Χ ΣΥΝΘΗΚΟΛΟΓΗΣΕΙΣ
Ι ΠΡΟΔΟΣΙΕΣ
ΠΑΝΕΥΡΩΠΑΙΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΕΘΝΩΝ
"ΣΙΩΤΗΡΗΣ ΔΕΤΡΟΥΑΝΣΙ."

ΥΓ: Ο Μάκης Παπούλιας είχε δώσει μια συγκλονιστική συνέντευξη το 2012 στον **Νίκο Ξηρουδάκη** για την σειρά εκπομπών **“Το Βάθος του ουρανού είναι κόκκινο”**. Η εκπομπή είχε τότε μεταδοθεί από το διαδικτυακό ραδιοσταθμό **“Βαθύ Κόκκινο”**, πριν βεβαίως από την αποχώρησή μας από εκεί. Ο κ. Παπούλιας μας είχε μάλιστα ευγενικά παραχωρήσει πολύτιμα ντοκουμέντα από το αρχείο του. Μπορείτε να ακούσετε τη συνέντευξη και να δείτε το υλικό εδώ: [**Σωτήρης Πέτρουλας: Συνεντεύξεις & Ντοκουμέντα για τη δολοφονία του αγωνιστή \(Βίντεο\)**](#)

Για λόγους που δεν είναι της αρμοδιότητάς μας να ερμηνεύσουμε, ο διαχειριστής του **“ΒΚ”** όχι μόνο ιδιοποιείται το κείμενο αλλά και ισχυρίζεται πως η συνέντευξη και τα υλικά είχαν δοθεί σε αυτόν, με την υπόδειξη μάλιστα να τα διαχειριστεί κλπ. Κάτι τέτοιο προφανώς δεν ισχύει. Ο ίδιος ο Μάκης Παπούλιας το διευκρινίζει καθαρά στο βίντεο που παραθέσαμε. Ας είναι. Το πράγμα δεν θα άξιζε να συζητείται, αν δεν έπεφταν και σοβαροί ιστότοποι θύματα αυτής της παραπληροφόρησης. Βασιζόμενοι στην εγκυρότητα των τελευταίων, αναπαράγουν και άλλοι τη διαστρέβλωση, προφανώς εν αγνοία τους. Δηλώνουμε συνεπώς και από τη θέση αυτή, ότι περιμένουμε επανόρθωση από το ιδιαίτερα προσεκτικό σε τέτοια ζητήματα [XYZ Contagion](#).